

Finanssivalvonnan ajankohtaiskatsaus

Eduskunnan talousvaliokunta 16.6.2016

Apulaisjohtaja Marja Nykänen

- Euroopan ja Suomen finanssisektorin tila ja riskit
- Finanssivalvonnan toiminnan painopisteitä
- Nordea – ajankohtaista
- Katsaus valvontamaksu- ja lakimuutosvalmisteluun

Euroopan ja Suomen finanssisektorin tila ja riskit

Keskeisimmät euroaleen rahoitusvakautta uhkaavat riskit:

- Voimakas systeeminen riski
- Keskitason systeeminen riski
- Mahdollinen systeeminen riski

Väri: Nykyinen riskitaso
Suunta: Viimeaikainen muutos

- Levenevät riskipreemiot ja lisääntyvä finanssimarkkinoiden epävakaus, jotka aiheutuvat kehittyvien markkinoiden epävakaudesta ja alhaisina pysyvistä raaka-ainehinnoista
- Pankkien ja vakuutusyhtiöiden heikot kannattavuusnäkymät yhdistettynä pankkisektorin ratkaisemattomiin ongelmiin ongelmaluottojen vähentämiseksi
- Kasvava huoli velanhoitokyvystä sekä julkisella että yksityisellä sektorilla, kun samanaikaisesti vallitsee lisääntynyt poliittinen epävarmuus ja matala nimellinen talouskasvu
- Mahdollinen sijoitusrahastomarkkinoiden epävakaus, jota vahvistaa likviditeettiriski ja leviäminen laajemmalle rahoitusjärjestelmään

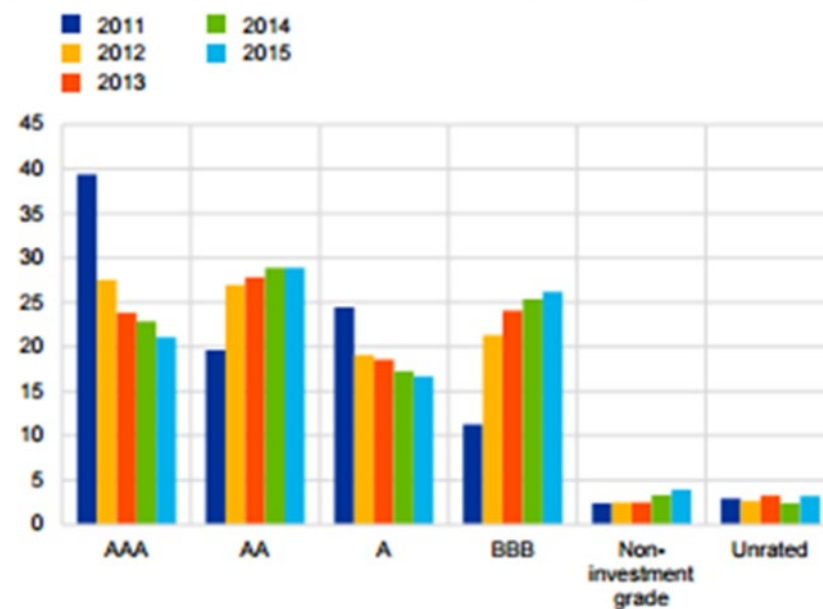

- Suurimpien pankkien tulokset laskivat Q1/2016
  - Taustalla erityisesti muiden tuottojen lasku
  - Osalla pankeista korkokate nousi
- Vakuutuslaitosten kannattavuus lähes ennallaan, mutta sijoitusportfoliot aiempaa riskillisempiä

Euroalueen vakuutuslaitosten sijoitusportfolion jakauma velkakirjojen luokituksen mukaan

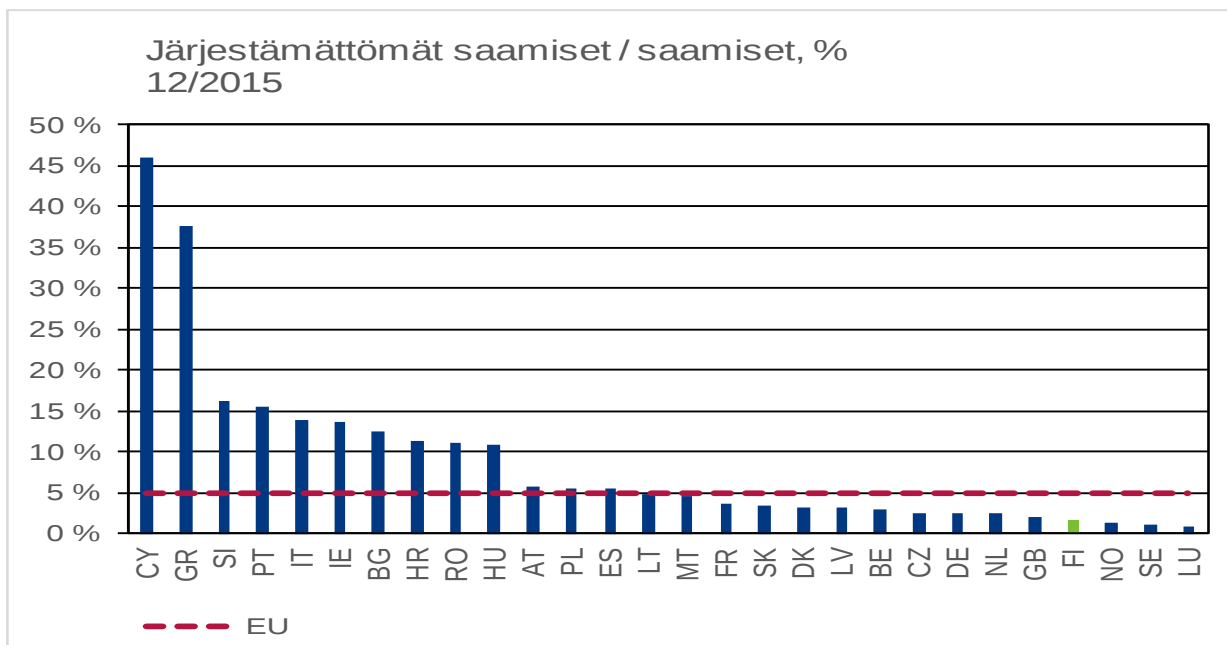
(2011-15; percentage of total investment portfolio; weighted averages)

Sources: JPMorgan Cazenove, individual institutions' financial reports and ECB calculations.

Note: Based on available data for 15 large euro area insurers and reinsurers.

Järjestämättömät saamiset edelleen huolenaihe EU-alueella

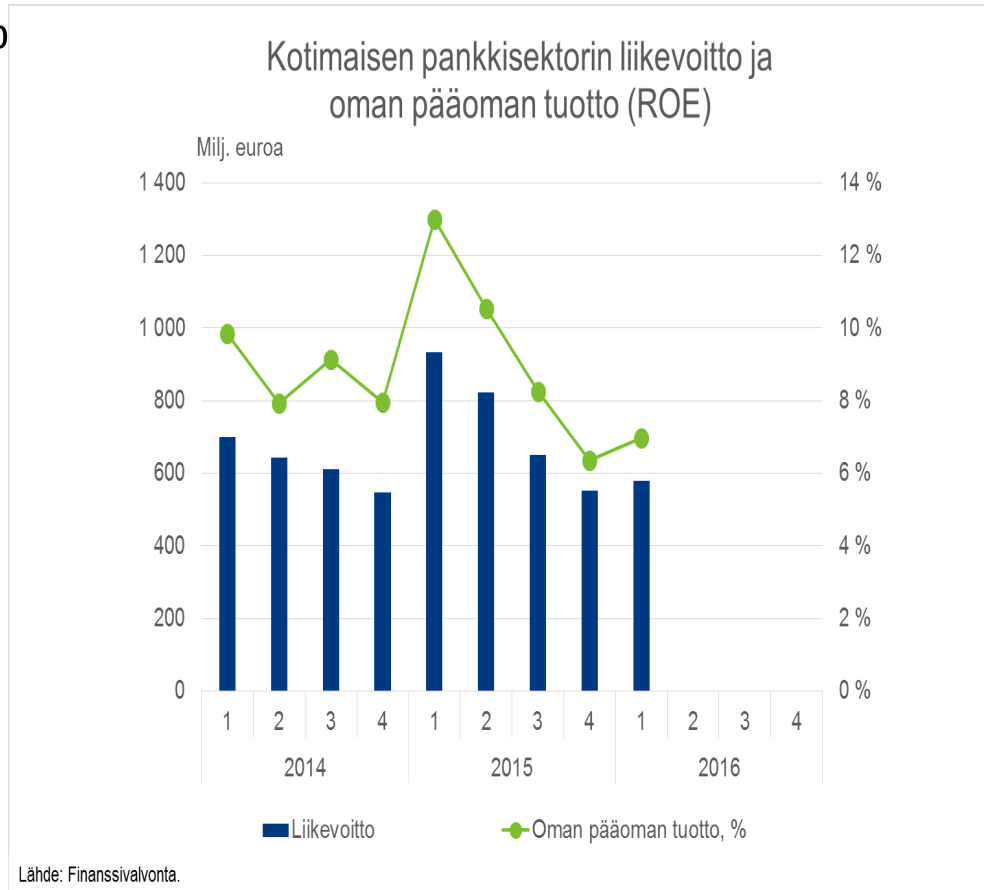
Ajankohta	Painotettu keskiarvo
12/2014	5.5%
03/2015	5.3%
06/2015	5.2%
09/2015	5.1%
12/2015	5.0%

Lähde: EBA, Risk Dashboard.

Suomen pankkisektorin kannattavuus on alhainen – sijoitusmarkkinoiden epävakaus heikensi tuottoja

- Liikevoitto oli 1–3/2016 lähes 40 % pienempi kuin vuotta aikaisemmin
  - Sijoitusmarkkinoiden epävakaus heikensi tuottokehitystä (vertailuajankohta erittäin hyvä)
  - Korkokatteen supistuminen jatkui alenevan korkotason vallitessa
- Kulut supistuivat hieman
- Luottotappiot vähenivät edelleen
- Kannattavuus heikkeni vuoden takaisesta merkittävästi
  - Oman pääoman tuotto 7,0 % (13,0 % 1–3/2015)

Pankkisektorin vakavaraisuus on vahva ja riskiasema vakaa

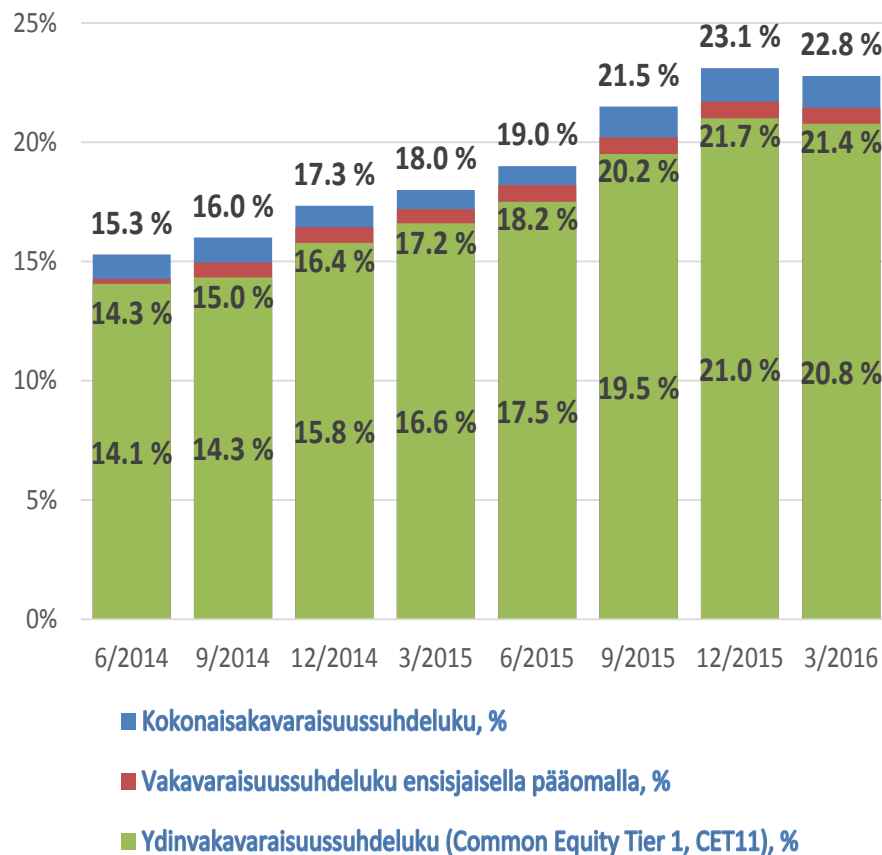
■ Vakavaraisuussuhde heikkeni lievästi

- Ydinvakavaraisuussuhde oli 20,8 % (Q4/2015: 21,0 %)
- Omien varojen määrä ennallaan, laatu hyvä
- Riskipainotetut erät kasvoivat luottokannan sekä taseen muiden erien kasvun myötä

■ Riskiasema on vakaa

- Luottoriskiasema on vakaa
- Varainhankintatilanne ja maksuvalmius säilyivät hyvinä
- Markkinariskin osuus säilyi alhaisena

Pankkisektorin vakavaraisuussuhdeluvut

Lähde: Finanssivalvonta.

Vakuutussektorin sijoitusten tuotto heikentynyt

- Henkivakuutusyhtiöiden maksutulo heikentyi verrattuna edelliseen vuoteen (laskua noin 40 % vs. edellisen vuoden vastaava ajankohta)
  - Sijoitusten keskimääräinen tuotto (vuoden alusta) oli 1,3 % (12/2015: 3,7 %)
  - Kaikki yhtiöt täyttivät Solvenssi II –vakavaraisuusvaatimukset 1.1.2016
- Vahinkovakuutusyhtiöiden sijoitustuottojen lasku heikensi kannattavuutta, sijoitusten tuotto vuoden alusta 0,9 %
- Työeläkeyhtiöiden osake- ja korkotuotot heittelehtivät vuoden ensimmäisellä neljänneksellä
- Toukokuussa epävarmuus markkinoilla on kasvanut tuttujen huolien myötä
  - Globaali talouskasvu, öljy
  - Brexit
  - FEDin koronnostot
- Työeläkesektorin isot toimijat jatkanevat aktiivista riskipainojen muokkaamista

Toimintaympäristöön liittyvät riskit varjostavat tulevaa

- Teknologian kehitys, digitalisaatio sekä kuluttajakäyttämisen ja markkinoiden muutokset johtavat liiketoimintamallien muuttumiseen koko finanssisektorilla
- Pankkisektorilla kannattavuushaasteita
  - sijoitusmarkkinoiden alavire heikentää tuottonäkymiä
  - alhainen korkotaso alentaa korkotuottoja ja heikentää talletusvarainhankinnan saatavuutta
  - vaisut suhdannenäkymät jarruttavat luottokannan kasvuodotuksia
    - velallisten velanhoitokyky voi heiketä ja luottosalkun laatu siten heiketä
- Henki- ja vahinkovakuutussektorilla
  - matala korkotaso kasvattaa pitkäaikaisen markkinaehtoisen vastuuvelan määrää ja sitoo siten aiempaa enemmän pääomia
  - markkinatilanteen haasteet alkavat näkyä maksutulossa
- Työeläke- ja henkivakuutussektorilla vuosittaisen tuottotavoitteen saavuttaminen vaikeaa perinteisellä korkosijoittamisella

Finanssivalvonnan toiminnan painopisteitä

- Heikon taloustilanteen vaikutusten ja valvottavien toimintaan liittyvien riskien jatkuva arviointi
- Raportointi- ja analyysijärjestelmien täysimääräinen hyödyntäminen valvontatyössä
  - Tietoja kerätään kansallisiin ja eurooppalaisiin tarpeisiin (Euroopan valvontaviranomaiset, Euroopan keskuspankki)
- IMF:n FSAP-mission laadukas ja sujuva toteutus (maalis-kesäkuu)
- Toimenpiteet asuntoluottojen riskipainojen korottamiseksi
- Työeläkesektorilla valmistautuminen uuteen vakavaraisuussäätelyyn
- Sijoitustuotteiden tuotekehitysprosessien asianmukaisuuden valvonta
  - tuotteen soveltuvuus asiakkaalle
- Sijoitustuotteiden ja –palveluiden markkinoinnin ja myyntityön asianmukaisuuden valvonta

- EKP:n pankkivalvonta
  - Pankkien riski- ja pääoma-arvioiden yhdenmukaistaminen käynnissä
- Makrovakaussvalvonta
  - Selvitetään makrovakaussinstrumenttien riittävyyttä
- Analyysi- ja kriisinhallintatyö
  - Finanssitoimialan kriisiharjoitus 2015 nosti esille tarpeen kehittää viranomaisten välisen yhteistyön ohjeistusta kriisitilanteissa
- SSM:n ja finanssimarkkinoiden rakennemuutosten vaikutusten arviointi
  - Fivalaki-työryhmän mietinnön pohjalta tehdään vaikutusarvio Finanssivalvonnan rahoituksen ja resurssien näkökulmasta
  - Toiminnan ja prosessien jatkuva kehittäminen sekä digitalisaation hyödyntäminen
- Peruspankkipalveluiden saatavuuteen kiinnitetty huomiota viimeksi vuoden 2016 Peruspankkiselvityksessä

Nordea – ajankohtaista

- Päättös koskee Tanskan, Suomen ja Norjan tytärbankkien fuusiosuunnitelmien toteuttamista
- Päätöksessä on lain mukaan huomioitu
  - Velkojen asema
  - Yleinen/julkinen etu
- Pankin suunnitelmien toteutuminen edellyttää vielä muiden maiden hyväksyntää ja muita päätöksiä mm. Suomeen perustettavan kiinnitysluottopankin toimilupaa
- Järjestelyiden aiheuttaman lisääntyneen operatiivisen riskin johdosta Ruotsin valvoja tulee mahdollisesti asettamaan Nordealle väliaikaisen lisäpääomavaatimuksen
- Pankki tulee ilmoituksensa mukaan myös selvittämään mahdollisuutta liittyä Suomen talletussuojajärjestelmään

Katsaus valvontamaksu- ja lakimuutosvalmisteluun

Valtiovarainministeriön asettama työryhmä arvioi Finanssivalvontaa koskevan sääntelyn muutostarpeita

- Työryhmän raportti on valmistunut, ja tavoitteena on luovuttaa työryhmän raportti valtiovarainministerille ennen juhannusta
- Esitys sisältää perusmaksujen tasokorotuksen (+ 7 %) ja suhteellisten maksujen kertoimen alentamisen (- 5 %)
- Ulkomaisten ETA-luottolaitosten sivuliikkeille esitetään kolmea maksuluokkaa sivuliikkeen toiminnan laajuuden ja merkittävyyden mukaan (nykyisin yksi)
- Työryhmä arvioi, että mahdolliset rakennemuutokset ja muutokset toimijoiden taseissa johtaisivat nykyisen alennuskertoimen poistumiseen ja että yksittäisten toimijoiden valvontamaksut voisivat nousta jopa noin 50 % nykyisestä
- Valvottavien maksurasitteen muutos nykyisestä johtuu ensisijaisesti toimialan rakennemuutoksesta
- Finanssivalvonnan johtokunnan kokoa esitettäisiin muutettavan siten, että se voisi olla enintään kuusi jäsentä (nykyisin viisi)

Kiitos!

marja.nykanen@finanssivalvonta.fi

@FIN FSA

